

24.01.2023

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö VN/21836/2021

Rajavartiolaitoksen lausunto luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi

Ympäristöministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi. Myös sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosasto on pyytänyt rajavartio-osastolta lausuntoa asiassa. Rajavartiolaitoksen esikunta, joka toimii samalla myös sisäministeriön rajavartio-osastona, toimittaa ympäristöministeriölle osoittamansa lausunnon samalla tiedoksi sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosastolle.

Rajavartiolaitos pyytää huomioimaan strategialuonnoksessa seuraavat kohdat:

2. Strategian lähtökohdat

Kohta 2.2. *"Suomalainen julkinen päätöksenteko on luontoa kunnioittavaa"* (alaviite 14; s.11)

"Suomesta on tullut edelläkävijä julkisten hankintojen vastuullisuudessa ja julkinen sektori on merkittävä markkinavaikuttaja ympäristöystävällisten ratkaisujen hankkijana. Julkinen sektori toimii edelläkävijänä siirtymässä fossiilivapaaseen yhteiskuntaan."

Valtion ohjaus on siirtymässä kohti fossiilivapaata yhteiskuntaa; Ohjauksen ja veloitteiden aiheuttamat kasvavat välittömät sekä välilliset kustannusvaikutukset on huomioitava sekä kompensoitava 100 %:sti virastoille niiden toimintamenoissa.

3. Strategian tavoitteet

3.1 ja 3.2 Pää tavoite ja tarkemmat tavoitteet

Kohta 3.2 *"Taulukko kansalliset luonnon monimuotoisuusstrategian tavoitteet"*

Kohta 7. *"Suojelupinta-alan tulee kasvaa 30 prosenttiin Suomen maa-alueiden sekä merialueiden pinta-alasta"* (s.40-41)

Kohta 9. *"Luonnon tilaan suoraan vaikuttava taloudellinen toiminta, kuten maankäyttö, rakentaminen ja luonnonvaratalous, on resurssitehokasta ja ylläpitää sekä parantaa aktiivisesti luonnon monimuotoisuutta"* (s.46)

Kohta 14. *"Suomalainen julkinen hallinto toimii aktiivisesti, johdonmukaisesti ja vuorovaikutuksessa muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa strategian pääta-voitteen saavuttamiseksi: lainsäädäntö, muut ohjaukset ja strateginen suunnittelu ohjaavat ylläpitämään ja parantamaan luonnon monimuotoisuutta kaikilla sektoreilla."* (s.54)

Edellä mainittuihin kohtiin liittyen Rajavartiolaitos toteaa, etteivät ne saa heikentää turvallisuusviranomaisten toimintaedellytyksiä ja niiden lakisääteisten tehtävien hoitaminen on huomioitava kaikissa tilanteissa. Viitaten HE:en luonnonsuojelulaista, RVL:n lausuntoon kyseisestä HE:stä sekä annetut lausunnot hallintovaliokunnalle.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

Uusien suojelualueiden perustamisesta merialueella tulee meripelastuksen ja valvonnan näkökulmasta pyytää lausuntoa aluevastuussa olevalta Rajavartiolaitoksen alaiselta merivartiostolta. Rajavartiolaitos on johtava meripelastusviranomaisena (Meripelastuslaki 1145/2001) ja lisäksi toteuttaa alueiden suojelusäädösten valvontaa (Luonnonsuojelulaki 1096/1996) mukaan.

3.7 Suomi maailmalla

Rajavartiolaitos lausuu merellisiin tuulivoimapuistoihin liittyviin lausuntopyyntöihin vastuutehtäviensä näkökulmasta. Rajavartiolaitos on johtava meripelastusviranomaisena (Meripelastuslaki 1145/2001) ja rajavalvontaviranomaisena, joka sovittaa yhteen muiden rajavalvontaan henkilöliikenteessä osallistuvien viranomaisten toimintaa (Rajavartiolaitoslaki 578/2005). Lisäksi Rajavartiolaitos huolehtii pelastustoiminnasta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä tapahtuneissa alusöljy- ja kemikaalivahingoissa sekä sovittaa yhteen siihen varautumista (Pelastuslaki 379/2011). Talousvyöhykelain (Laki Suomen talousvyöhykkeestä 1058/2004) mukaisesti Rajavartiolaitos valvoo talousvyöhykkeellä 6-8 §:ssä tarkoitettuja hyödyntämisoikeuksia, rakentamista sekä meritieteellistä tutkimusta.

Muita huomioita luonnoksesta

Strategiassa viitataan Suomen merenhoidon toimenpideohjelman 2022-27 toteuttamiseen Itämeren tilan parantamiseksi. Rajavartiolaitos on omalta osaltaan osallistunut kyseisen ohjelman laatimiseen ja sitoutunut sen tavoitteisiin sekä toimenpiteisiin erityisesti meriympäristön tilaan kohdistuvien riskien hallinnan kautta.

Rajavartiolaitos vastaa ympäristövahinkojen torjunnasta Suomen talousvyöhykkeellä ja aluevesillä aavalla selällä. Rajavartiolaitos panostaa toiminnassaan me-

rialueen ympäristötilan parantamiseen valvomalla merialueiden alusliikenteen päästörajoituksia. Rajavartiolaitos pyrkii alusöljy- ja aluskemikaalionnettomuuden yhteydessä tehtävillä torjuntatoimilla suojaamaan mahdollisuuksien mukaan erityisesti suojelualueita yhteistyössä ympäristöviranomaisten kanssa. Lisäksi Rajavartiolaitos toteuttaa materiaalihankintoja valitsemalla vähäpäästöisiä ja ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja.

Raja- ja meriosaston päällikkö
Prikaatikenraali

Matti Sarasmaa

Rajaturvallisuusasiantuntija
Majuri

Mikko Kallinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 24.01.2023 klo 08:42. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

JAKELU

Ympäristöministeriö
SM HKO